

BiebPanel 2015 – meting 2

De maatschappelijke waarde van de bibliotheek

In juni 2015 hebben de leden van BiebPanel vragen beantwoord over de maatschappelijke en de persoonlijke waarde van de bibliotheek. Dit zijn de belangrijkste uitkomsten:

'De bibliotheek moet blijven bestaan', dat is de mening van bijna alle leden én niet-leden van de bibliotheek. Dat komt naar voren in veel onderzoeken, waaronder het BiebPanel onderzoek uit 2013 naar het imago van de bibliotheek. Maar waarom moet de bibliotheek blijven bestaan? De vraag voor bibliotheken is nu vooral op welke gebieden ze waarde bieden volgens hun klanten, welke waarde ze zelf willen bieden en op welke manier ze hun waarde kunnen aantonen aan andere partijen.

Uitkomsten waarde van Bibliotheek Zoetermeer

Leden kennen de bibliotheek een grote maatschappelijke waarde toe. Ze zien die vooral op het gebied van ontspanning, inspiratie en economisch welzijn. Zo vinden vrijwel alle panelleden (96%) dat de bibliotheek mensen met minder geld ook toegang geeft tot kennis. Een grote groep leden zou een laaggeletterde of digitaal niet vaardige buurman/buurvrouw doorverwijzen naar cursussen of spreekuren van de bibliotheek.

Voor zichzelf zien de panelleden vooral waarde op het gebied van kennis vergroten, genieten van kunst en literatuur, en geld besparen. Ze komen dan ook meestal naar de bibliotheek met als doel ontspanning, persoonlijke ontwikkeling en het genieten van kunst en literatuur. De belangrijkste redenen om hiervoor de bibliotheek te gebruiken en geen andere organisatie, is dat ze daar toegang hebben tot allerlei boeken en andere materialen, dat de bibliotheek een prettige omgeving is en bovendien goedkoop / gratis is.

In vergelijking met andere landen ligt de nadruk voor Nederlandse leden relatief veel op ontspanning en leesplezier en minder op zakelijke of werk gerelateerde doelen. Ook de sociale functie komt naar voren, al is deze wel wat minder sterk dan in het totale Panel. Zoetermeerse leden ontmoeten bijvoorbeeld toevallig bekenden in de bibliotheek (26%), raken in gesprek met mensen die ze normaal niet spreken (9%) en geven aan zich door de bibliotheek minder eenzaam te voelen (9%).

Welke waarde wil de bibliotheek bieden?

- In Nederland ervaren leden voor zichzelf vooral opbrengsten van de bibliotheek op het gebied van leesplezier, ontspanning en persoonlijke ontwikkeling. In andere landen ligt de nadruk wat meer op bijvoorbeeld het vinden van een baan, het ontwikkelen van professionele vaardigheden of wonen/huisvesting. Dat kan komen omdat bibliotheken daar meer aanbieden op die gebieden of omdat bibliotheeklidmaatschap daar gratis is, maar ook omdat de overheid minder actief is of mensen weinig toegang hebben tot andere partijen die hierin een rol kunnen spelen. Bibliotheek Zoetermeer focust op ontspanning en leesplezier, maar wil ook een bredere rol opeisen. Deze rol ligt op het gebied van het verbinden, de bibliotheek als participatiebibliotheek. Plannen daarvoor worden uitgewerkt met samenwerkingspartners in het nieuwe Centrum LIB en krijgen een fysieke plek in de verbouwde Hoofdbibliotheek.
- In de open antwoorden komt naar voren dat panelleden de maatschappelijke waarde vooral zien in betaalbare, laagdrempelige informatievoorziening voor de samenleving, waar mensen anderen kunnen ontmoeten en bij de tijd kunnen blijven.
- De bibliotheek kan bestaande leden inzetten om de dienstverlening voor mensen die moeite hebben met lezen, communicatie of digitale media te promoten. De panelleden zien de bibliotheek als betrouwbare partner: ruim zes op de tien zouden een buurman/buurvrouw doorverwijzen naar spreekuren/cursussen van de bibliotheek. Ze moeten dan wel bekend zijn met deze spreekuren of cursussen.

- De leden ervaren de bibliotheek als een prettige omgeving. Ruim vier op de tien panelleden vinden de prettige omgeving één van de belangrijkste voordelen van de bibliotheek ten opzichte van andere instellingen. Dit geeft de bibliotheek een voordeel bij het aanbieden van dienstverlening en het samenwerken met andere partijen in het verbouwde Hoofdbibliotheek (Centrum LIB).

Hoe de waarde aantonen aan andere partijen, zoals de gemeente?

- Aansluiten bij de onderwerpen die de gemeente belangrijk vindt. Zo kan de nadruk komen te liggen op leesbevordering voor kinderen, mediagebruik, zelfredzaamheid, bestrijding eenzaamheid, participatie, ontmoeting tussen culturen etc.
- Voorbeelden van uitkomsten die de bibliotheek zou kunnen gebruiken:
  - ✓ 96% vindt dat de bibliotheek kennis ook toegankelijk maakt voor mensen die minder geld hebben
  - ✓ 83% vindt dat de bibliotheek hun dorp/stad aantrekkelijker maakt om te wonen
  - ✓ 69% geeft aan dat de bibliotheek ervoor heeft gezorgd dat ze hun kennis vergroot hebben
  - ✓ 9% geeft aan dat de bibliotheek ervoor heeft gezorgd dat ze zich minder eenzaam voelden
  - ✓ 59% heeft iets aan de bibliotheek gehad voor zelfstudie / persoonlijke ontwikkeling
  - ✓ 65% zou een laaggeletterde buurman of buurvrouw doorverwijzen naar cursussen of spreekuren van de bibliotheek
  - ✓ 9% is in de bibliotheek in gesprek geraakt met mensen die ze in het dagelijks leven normaal niet spreken